

Leden van de Gemeenteraad van de
gemeente Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3459771

Datum
12 november 2024

Contactpersoon
Naftali Taytelbaum

Onderwerp
Resultaten en verlenging Regionaal programma VSV

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Om volwaardig mee te doen in de maatschappij en duurzaam aan het werk te komen en te blijven, is het belangrijk dat jongeren een startkwalificatie¹ halen. Dit geeft de beste kansen op een mooie toekomst. Voor de jongere betekent dit uitdagend werk, meer bestaanszekerheid en betere carrière mogelijkheden. Voor werkgevers geldt dat zij hierdoor sneller en beter goed opgeleid personeel kunnen krijgen. En voor de samenleving als geheel zijn de voordelen evident, want mensen met een startkwalificatie zijn zelfredzamer en doen minder vaak een beroep op sociale voorzieningen.

1. Een diploma mbo-2, -3 of -4, havo of vwo.

Om het behalen van een startkwalificatie te bevorderen en het aantal voortijdig schoolverlaters (VSV'ers)² te verminderen werken gemeenten samen in doorstroompunt-regio's³. Het Doorstroompunt, voorheen bekend als het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC), neemt namens gemeenten binnen Regio 27⁴ de wettelijke taak op zich. Alphen aan den Rijn valt onder Doorstroompunt regio Zuid-Holland Oost, met contact gemeente Gouda. De contact-gemeente is verantwoordelijk voor het identificeren van jongeren tot 23 jaar woonachtig in gemeente Alphen aan den Rijn die voortijdig school verlaten en, indien nodig, voor het bieden van begeleiding. Dit wordt gedaan in een VSV-programma (looptijd 2020-2024) met financiële middelen vanuit het ministerie van OCW. De financiën zijn belegd bij de contactgemeente (Gouda) en contactschool (mbo-rijnland).

De aanpak van het Doorstroompunt rust op de volgende principes:

- Registratie en monitoring: Het doorstroompunt registreert en monitort voortijdig schoolverlaten en verzuim in de regio.
- Individuele coaching: Het bieden van individuele coaching aan jongeren die voortijdig de school verlaten hebben, om hen te ondersteunen bij het vinden van een passende vervolgopleiding of werk.
- Samenwerking: Het doorstroompunt werkt samen met onderwijsinstellingen, gemeenten, sociale partners en andere relevante partijen om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan.

2. Een voortijdig schoolverlater (vsv'er is een jongere tussen de 12 jaar en 23 jaar die nog geen startkwalificatie (minimaal havo, vwo of mbo-diploma) heeft en niet ingeschreven staat bij een onderwijsinstelling).

3. Het doorstroompunt (voorheen RMC) voert de wettelijke opdracht van gemeenten uit om jongeren die voortijdig schoolverlaten in beeld te brengen en, indien nodig, begeleiding te bieden. Binnen de regio maken scholen en gemeenten samen afspraken over maatregelen om schooluitval tegen te gaan en over de begeleiding van jongeren in een kwetsbare positie. In regio Zuid-Holland Oost werken we gezamenlijk aan een sluitende aanpak voor onze jongeren.

4. Nederland is opgedeeld in 40 Doorstroompunt-regio's, waarvan Regio 27 de gemeenten Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Nieuwkoop, Waddinxveen en Zuidplas omvat, met Gouda als contactgemeente.

Outreaching

In Doorstroompunt-regio Zuid-Holland Oost staat een outreachende aanpak centraal, waarbij doorstroomcoaches proactief jongeren benaderen wanneer zij dreigen uit te vallen, om op maat gemaakte oplossingen te vinden. Dit gebeurt vaak door middel van huisbezoeken. Deze preventieve aanpak, gericht op het verminderen van schooluitval, omvat nauwe samenwerking met onderwijsinstellingen, arbeidsmarkt- en zorgpartners.

Landelijke ontwikkelingen versus regio Zuid-Holland Oost

In 2021-2022 verlieten landelijk 30.520 studenten school zonder een startkwalificatie, het hoogste aantal in tien jaar.⁵ De laatste cijfers van OCW voor 2022-2023 tonen een lichte daling naar 30.245 (-0,90%), maar het aantal blijft onverminderd hoog.

Binnen de regio Zuid-Holland Oost is het aantal voortijdig schoolverlaters tijdens schooljaar 2022-2023 afgenomen van 598 naar 518, een daling van 13% ten opzichte van 2021-2022. Onze regio wijkt daarmee af van de landelijke trend. Sterker nog, we hebben het laagste aantal voortijdig schoolverlaters van Nederland. Dit is heel goed nieuws, maar ons streven blijft om het aantal VSV'ers verder terug te brengen.

Ongediplomeerde uitstroom naar werk

De grootste groep VSV'ers stroomt ongediplomeerd uit naar werk. Sommige werkende jongeren verdienen fors meer dan het minimumloon bij werkgevers die goede opleidingsmogelijkheden bieden. Dan is er geen probleem. Echter, anderen verdienen beduidend minder en lopen risico op baanverlies bijvoorbeeld door leeftijd of economische tegenwind. Ook jongeren die als zzp'er werken hebben vaak een onzekere toekomst. Zonder diploma ervaren zij moeilijkheden bij het vinden van ander werk wanneer zij werkloos worden.

5. Het Ministerie van OCW heeft vastgesteld dat de sluiting van mbo-scholen vanwege COVID-19 een belangrijke oorzaak was. Hierdoor daalde de motivatie bij veel studenten. Bovendien zijn in de studiejaar 2019-2020 en 2020-2021 door coronamaatregelen, zoals de duimregeling en terughoudendheid bij het afgeven van een negatief bindend studieadvies, meer leerlingen en studenten overgegaan dan normaal. Een deel van deze studenten is uiteindelijk alsnog uitgevallen.

Nieuwe wet van School naar Duurzaam werk

De ministeries van OCW en SZW werken aan een nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk' die naar verwachting per 1 januari 2026 de huidige regelgeving rond VSV en jeugdwerkloosheid vervangt. Duidelijk is dat de wet invloed zal hebben op ons regionaal programma VSV:

- De taak van het doorstroompunt wordt uitgebreid naar het begeleiden van jongeren tot 27 jaar (nu tot 23 jaar) zonder startkwalificatie terug naar school, naar duurzaam werk of een combinatie;
- Scholen worden verplicht om aanvullende loopbaanbegeleiding te bieden tijdens het onderwijs en na de diplomering, gericht op de overstap naar werk;
- Gemeenten (werk & inkomen) worden verplicht om voor de genoemde studenten al in hun laatste studiejaar mee te denken over vervolgstappen en begeleiding naar duurzaam werk.

Verlenging huidige VSV programma

Om de periode tot de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving en het nieuwe programma te overbruggen heeft Doorstroompunt-regio 27 een aanvraag tot verlenging van het huidige VSV programma ingediend bij het ministerie van OCW tot en met december 2025. In deze aanvraag worden de huidige activiteiten voortgezet.

Dit geeft onze regio de tijd om voorbereidingen te treffen om te komen tot het nieuwe VSV programma 2026-2030 op basis van de nieuwe wetgeving.

Verantwoordelijkheden

De contactgemeente Gouda blijft wettelijk verantwoordelijk voor de totstandkoming van het nieuwe regionale programma. De contactschool MBO Rijnland vertegenwoordigt ook de andere scholen (vo en MBO) in de regio en doet op basis van het regionaal programma een subsidieaanvraag.

De gemeente Alphen aan den Rijn is in het Bestuurlijk Overleg vertegenwoordigd door de wethouder Onderwijs en in de stuurgroep door een ambtelijke vertegenwoordiger. In deze gremia worden de belangrijkste beslissingen omtrent het nieuwe programma genomen.

Zaaknummer
3459771

Datum
12 november 2024

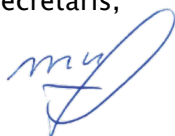
Blad
5 van 5

Vervolg

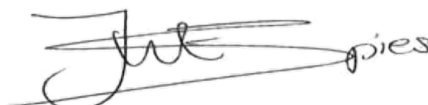
Wij hopen u op deze wijze voldoende te hebben geïnformeerd en zullen u in de loop van 2025 opnieuw informeren, wanneer er meer duidelijkheid is vanuit de ministeries over de inwerkingtreding van de nieuwe wet en het nieuwe programma.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

mr.drs. J.W.E. Spies